

Brussel, 13.2.2013
COM(2013) 76 final

PAKKET PRODUCTVEILIGHEID EN MARKTTOEZICHT

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD EN HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ**

**20 acties voor gezondere en conforme producten voor Europa: een meerjarig actieplan
voor het toezicht op producten in de EU**

(Voor de EER relevante tekst)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD EN HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

20 acties voor gezondere en conforme producten voor Europa: een meerjarig actieplan voor het toezicht op producten in de EU

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

Het toezicht op de interne markt voor producten is in de praktijk een enorme uitdaging: de reeks te controleren producten is zeer uitgebreid, vele worden van buiten de Unie ingevoerd, de lidstaten hebben beperkte middelen om controles en inspecties te verrichten en de behoefte aan controles in de lidstaten hangt van verschillende factoren af, zoals de geografische en administratieve structuur van een land.

Het verrichten van markttoezicht vereist een gezonde infrastructuur, efficiënte organisatie en specialistische kennis. De combinatie van die elementen is essentieel voor het verwezenlijken van de dubbele doelstelling van beschermen van de burger en garanderen van eerlijke concurrentie. De organisatie van het markttoezicht moet frequent aan evoluerende behoeften en een veranderende industriële omgeving worden aangepast.

De kern van markttoezicht is een keten van onderling afhankelijke processen zoals inspecties, bemonstering, laboratoriumtests, interpretatie van resultaten, risicobeoordeling, besluitvorming, inmenging en daaruit voortvloeiende juridische procedures die met corrigerende maatregelen of zelfs sancties gepaard kunnen gaan. Het meerjarig actieplan voor markttoezicht is een van de 50 actiepunten die in de "Akte voor de interne markt"¹ zijn opgenomen. Het zal een aantal na te streven doelstellingen en te nemen maatregelen invoeren om de politieke doelstellingen ervan te realiseren en marktdefuncties op te heffen. In de Akte voor de interne markt II² wordt herhaald dat het nodig is de veiligheid van producten die in de EU circuleren te verbeteren.

Dit plan strekt ertoe leemten op te vullen en het toezicht op de eengemaakte markt voor producten (met uitzondering van levensmiddelen, diervoeders en geneesmiddelen) meer efficiënt en operationeel te maken om naar behoren uitvoering te geven aan de relevante bepalingen van Verordening (EG) nr. 765/2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht³ en Richtlijn 2001/95/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake algemene productveiligheid⁴. Het is onderdeel van een uitgebreider pakket dat ook voorstellen voor een verordening inzake de veiligheid van consumentenproducten en een verordening inzake markttoezicht omvat. Het plan geeft uitvoering aan – en moet gelezen worden in samenhang met – deze initiatieven, maar bouwt, totdat deze wetgevingsvoorstellen

¹ COM(2011) 206 def.

² COM(2012) 573 final.

³ PB L 218 van 3.8.2008, blz. 30.

⁴ PB L 11 van 14.1.2002, blz. 4.

definitief zijn aangenomen, voort op de bestaande regelgeving en programma's⁵. Het plan houdt ook rekening met de problemen die geschetst worden in de effectbeoordeling die dit pakket vergezelt.

De Commissie is voornemens dit plan met ingang van de aanneming ervan tot 2015 uit te voeren. Op dat moment zal zij beoordelen of er een nieuw meerjarenplan moet komen. Niet alle acties zullen echter op hetzelfde moment van start gaan en de duur van elke actie zal worden voorgeschreven door de specifieke behoeften ervan.

Hoofddoel van dit plan is de niet-wetgevende actie te schetsen die de Commissie zal ondernemen om het aantal onveilige of niet-conforme producten te verminderen en zowel binnen de Unie als bij binnenkomst in de Unie de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op producten te garanderen.

2. TOENAME VAN DE EFFICIËNTIE EN EFFECTIVITEIT BINNEN DE EU

De autoriteiten voor markttoezicht moeten behoorlijk georganiseerd en uitgerust zijn om op de verplichtingen en eisen van de relevante Uniewetgeving berekend te zijn. In de praktijk zijn echter leemten in het kader voor markttoezicht van de Unie aan het licht gekomen. Om effectief en efficiënt markttoezicht te verrichten, hebben de verantwoordelijke nationale autoriteiten een gezonde infrastructuur, goede organisatie, passende juridische bevoegdheden, geschikte faciliteiten en uitrusting en bekwame en bedreven ambtenaren nodig die een kwalitatief hoogstaande opleiding hebben genoten.

2.1. Pooling van informatie uit onderzoeken

Om na te gaan of een product een risico vormt of niet aan de toepasselijke eisen voldoet, zijn gewoonlijk tests en controles vereist om informatie voor de risicobeoordeling te verschaffen. Tests brengen hoge kosten met zich mee. Soms missen de bevoegde autoriteiten de technische expertise om naar behoren tests te verrichten en voorts de testresultaten te interpreteren. Passende coördinatie, samenwerking, opleiding en informatiedeling is op dit gebied dan ook essentieel.

Actie 1: Vergemakkelijken van de 'overdraagbaarheid' van testverslagen in de Unie

De Commissie zal onder de relevante autoriteiten voor markttoezicht, inclusief die welke voor externe grenscontroles verantwoordelijk zijn, het gebruik van de resultaten van tests die reeds in één lidstaat zijn uitgevoerd door andere lidstaten bevorderen en zal ook de verspreiding ervan via ICSMS vergemakkelijken.

⁵ De Uniefinanciering die voor specifieke acties noodzakelijk kan zijn, zal worden verleend overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 339/93 [PB L 218 van 3.8.2008, blz.30], Besluit nr. 1926/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 tot vaststelling van een communautair actieprogramma op het gebied van consumentenbeleid (2007-2013) [PB L 404 van 30.12.2006, blz. 39] en, mogelijk, de toekomstige verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een consumentenprogramma 2014-2020, en Beschikking nr. 624/2007/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 mei 2007 tot vaststelling van een actieprogramma voor de douane in de Gemeenschap (Douane-2013) [PB L 154 van 14.6.2007, blz. 25] of de opvolger ervan. Alle acties in dit plan zijn compatibel en coherent met bestaande of voorgestelde wetgeving.

Het delen van informatie tussen de autoriteiten voor markttoezicht en met de douane in de hele EU is essentieel om dubbel werk te vermijden. Dit kan het best middels informatietechnologiesystemen tot stand worden gebracht omdat deze efficiënte workflows mogelijk maken en de snelle en gemakkelijke retrieval en uitwisseling van informatie toelaten. Het nieuwe IT-platform GRAS-RAPEX⁶ wordt gebruikt door de lidstaten om RAPEX-kennisgevingen te doen. Het ICSMS⁷-instrument anderzijds biedt de markttoezichtautoriteiten snelle en efficiënte communicatiemiddelen aan om binnen een korte tijdspanne informatie uit te wisselen. ICSMS is geen waarschuwingssysteem, maar een instrument voor algemene archivering en informatiedeling voor markttoezicht dat bijdraagt tot de totstandbrenging van een samenwerkingsmechanisme voor de autoriteiten en een algemeen informatie-instrument inzake markttoezicht. Het ICSMS zou ook kunnen worden uitgebreid voor de uitwisseling van informatie tussen de douaneautoriteiten alsook met de nationale bevoegde autoriteiten.

Actie 2: Maximaliseren van de voordelen van ICSMS

ICSMS zal verder worden ontwikkeld om voor alle direct betrokken actoren informatie en beste praktijken te verzamelen, op te slaan en uit te wisselen. Daartoe behoren eventueel de publicatie van testresultaten, resultaten van gezamenlijke acties, richtsnoeren en advies voor opleiding van de markttoezichtautoriteiten, casestudy's, statistieken en algemene informatie over markttoezicht voor producten.

Actie 3: Creëren van synergieën tussen GRAS-RAPEX en ICSMS

GRAS-RAPEX en ICSMS hebben onderscheiden functies en worden dan ook apart gehouden. Gezien de onderscheiden doelstellingen van GRAS-RAPEX en ICSMS zal de Commissie echter synergieën tussen beide systemen ontwikkelen.

Bovendien moet bij de inspanningen op het gebied van markttoezicht rekening worden gehouden met gegevens betreffende ongevallen en letsels veroorzaakt door onveilige producten. Hoewel Verordening 765/2008 (artikel 18) vereist dat de lidstaten ongevallen monitoren, is daar in de praktijk weinig van in huis gekomen, gezien de vele praktische moeilijkheden om een rapportagesysteem op te zetten dat voor alle autoriteiten en marktdeelnemers nuttig kan zijn.

Actie 4: Beoordelen van de kosten/baten van een database inzake ongevallen/letsels van de EU (AIDB)

De Commissie zal de haalbaarheid onderzoeken van een publieke databank met informatie over de veiligheid van consumentenproducten, die een platform voor klachten en letsels zou kunnen omvatten. Zij zal rekening houden met de verwezenlijkingen van EUROSAFE, OESO en andere relevante instrumenten op dit gebied⁸.

⁶ GRAS-RAPEX verving het oude IT-systeem RAPEX-REIS en breidde het toepassingsgebied van RAPEX tot professionele producten en tot andere risico's dan gezondheid en veiligheid uit.

⁷ Information and Communication System for Market Surveillance (www.icsms.org).

⁸ Zoals bijvoorbeeld instrumenten voor sectorspecifieke verzameling van gegevens zoals de bij Beschikking 93/704/EG van de Raad opgerichte communautaire gegevensbank inzake ongevallen in het wegverkeer.

2.2. Een gemeenschappelijke benadering van risicobeoordeling

Een van de meest uitdagende activiteiten voor markttoezichtautoriteiten is de vaststelling en correcte beoordeling van het risico dat een product biedt. Om de effectiviteit en efficiëntie van de risicobeoordeling te vergemakkelijken, heeft de Commissie reeds een risicobeoordelingsmethodologie ontwikkeld die beschikbaar is in de RAPEX-richtsnoeren (PBEU nr. L 22 van 26.01.2010). Deze methodologie moet echter worden geactualiseerd en alle risico's bestrijken.

Actie 5: Een algemene risicobeoordelingsmethodologie voor producten van de EU

De Commissie zal de in de RAPEX-richtsnoeren beschikbare algemene risicobeoordelingsmethodologie vervolledigen en actualiseren zodat de richtsnoeren zich tot de andere risico's uitstrekken.

2.3. Prestatiebenchmarks voor markttoezicht

Uit de studie "Future of Market Surveillance"⁹ is gebleken dat er zeer weinig prestatie-informatie beschikbaar is betreffende de activiteiten voor markttoezicht van de lidstaten, en nauwkeurige benchmarking onmogelijk is. Er werd ook in gesuggereerd dat de lidstaten de verstrekking van informatie een onnodige last vinden, hetgeen echter waarschijnlijk komt doordat het registreren van informatie niet in een gemakkelijk toegankelijk formaat gebeurt.

Om benchmarking en vergelijkbaarheid van indicatoren voor markttoezichtprestaties in de lidstaten mogelijk te maken, heeft de Europese Commissie in 2008 een gegevensverzamelingsinstrument opgezet voor de verzameling van gegevens die de belangrijkste activiteiten meten van de nationale autoriteiten die met productveiligheidshandhaving belast zijn. Ondanks een voortdurende inspanning betreffende de kwaliteit en het toepassingsgebied van de handavingsindicatoren, blijft echter de nauwkeurigheid en het nut van de verzamelde informatie alsook de vergelijkbaarheid ervan – door middel waarvan de sterke en zwakke schakels in het EU-handavingskader voor markttoezicht kunnen worden vastgesteld – beperkt. Bovendien vindt geen rapportage van de resultaten van grenscontroles plaats. Voor een dergelijke benchmarking moeten, elk op zijn bevoegdheidsgebied, de Groepen Administratieve Samenwerking voor Markttoezicht (ADCO's) worden gebruikt.

Actie 6: Ontwikkelen van belangrijke prestatiebenchmarks voor markttoezicht

De Commissie zal voor de verbetering van het gegevensverzamelingsstelsel zorgen en samen met de markttoezichtautoriteiten de belangrijkste relevante kernhandavingsindicatoren bepalen die op middellange termijn moeten worden verzameld. De Commissie zal voorts vanaf 2013 gegevens van de lidstaten over de resultaten van grenscontroles verzamelen en vanaf 2015 een jaarverslag publiceren.

2.4. Vergemakkelijken van controles voor hightech producten

Algemeen wordt erkend dat het zeer moeilijk is om op producten die gevaarlijke stoffen bevatten zoals cadmium en lood, of op hightech producten zoals elektronische weeginstrumenten, veiligheidscontroles uit te voeren. De controle van de conformiteit van die

⁹ The future of market surveillance in the area of non-food consumer product safety under the General Product Safety Directive, Final Report, March 2011, BSI Development Solutions, mei 2011, blz. 13.

productcategorieën kan enkel gebeuren door het monster te vernietigen, hetgeen zeer vaak gepaard gaat met hoge kosten en moeilijkheden om achteraf niet-conformiteit aan te tonen. De betrokken producten vallen onder de EU-wetgeving en zijn zeer talrijk. Momenteel is het, gezien de bovenbeschreven moeilijkheden, niet duidelijk of die producten niet alleen documentair en fysiek, maar ook in het laboratorium op productkenmerken gecontroleerd worden – zoals Verordening 765/2008 vereist¹⁰.

Actie 7: Onderzoeken van de haalbaarheid van veiligheids- en conformiteitscontroles voor hightech en innovatieve producten

De Commissie zal onderzoeken of het haalbaar is, de veiligheids/conformiteitscontroles door de nationale autoriteiten voor hightech en innovatieve producten te vergemakkelijken. Doel hiervan is tweeledig: a) vergemakkelijken van de controles door de lidstaten en b) vermijden van een situatie waarin die producten vanwege technische moeilijkheden nooit behoorlijk worden gecontroleerd. In verband met de haalbaarheid zal de specificiteit van kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking worden genomen.

3. NAUWERE SAMENWERKING IN HEEL DE UNIE

De snelle integratie van de eengemaakte markt voor producten, het feit dat in verschillende lidstaten meer en meer transnationale bedrijven een brede waaier producten ontwikkelen en aanbieden, de ontwikkeling van de e-handel over de grenzen heen in Europa en de groeiende import van buiten de EU vervaardigde producten, betekent dat er behoefte is aan meer grensoverschrijdende samenwerking inzake markttoezicht. Het is dan ook belangrijk dat de organisatie van markttoezichtactiviteiten de ontwikkelingen op de Europese productmarkt weerspiegelt, onder meer om de deling van informatie over inspectieresultaten te garanderen en de herhaling van tests te vermijden.

3.1. Coördinatie van grensoverschrijdende toezichtactiviteiten

Het begeleidende wetgevingsvoorstel voor een verordening inzake markttoezicht strekt tot het versterken en stroomlijnen van de Europese procedures voor de uitwisseling van informatie over onveilige of niet-conforme producten middels een strengere RAPEX-procedure en de integratie van 'waarborgprocedures' voor bepaalde producten die vaak een CE-markering hebben. Niettemin hangt een betere uitwisseling van informatie ook af van meer en in toenemende mate gecoördineerde grensoverschrijdende markttoezichtactiviteiten, gecoördineerde planning en onderlinge bijstand.

Daartoe wordt in het voorstel voor een verordening inzake markttoezicht de oprichting voorgesteld van een EU-Forum voor Markttoezicht en een uitvoerend secretariaat om, onder deelname van alle lidstaten, het forum te ondersteunen teneinde de coherente uitvoering van de activiteiten in dit plan of in de relevante EU-wetgeving te vergemakkelijken. De ADCO's zullen eveneens deel uitmaken van dit EU-Forum voor Markttoezicht.

Actie 8: Voorbereiden van de oprichting van een uitvoerend secretariaat

Het toekomstige EU-Forum voor Markttoezicht heeft organisatorische ondersteuning nodig om zijn taken uit te voeren. De Commissie zal een uitvoerend secretariaat oprichten dat het EU-Forum voor markttoezicht zal ondersteunen.

¹⁰ Zie artikel 19, lid 1

3.2. Gezamenlijke handhavingsacties

De oprichting van de interne markt garandeert dat producten vrij circuleren in heel de Unie. Ongelukkigerwijs zijn veel markttoezichtactiviteiten nog steeds beperkt tot het nationale grondgebied en worden de resultaten ervan niet altijd voor andere autoriteiten beschikbaar gesteld. Meer coördinatie van de praktische handhavingswerkzaamheden is van het grootste belang om een gelijk speelveld voor de marktdeelnemers en een gelijk niveau van consumentenbescherming in heel de EU tot stand te brengen.

Actie 9: Gezamenlijke handhavingsacties

De Commissie zal financiële steun voor gezamenlijke handhavingsacties verstrekken en de markttoezichtautoriteiten en douane in staat stellen de middelen en expertise te poolen en kmo-vriendelijke methoden toe te passen. Hoofddoel van dit initiatief is het vergroten van de efficiëntie en effectiviteit van het toezichtstelsel in Europa alsook het verbeteren van de coördinatie van de praktische handhavingswerkzaamheden die in verband met productcategorieën of andere prioriteiten worden uitgevoerd.

3.3. Uitwisseling van ambtenaren

Om de markttoezichtautoriteiten aan te moedigen ervaring en expertise op het gebied van mechanismen voor productveiligheid en markttoezicht te delen en te verwerven, zal de Commissie financiële steun verstrekken voor de uitwisseling van ambtenaren tussen lidstaten.

Actie 10: Uitwisseling van ambtenaren

De Commissie zal financiële steun verstrekken voor uitwisselingen van ambtenaren op het gebied van niet-voedselproducten voor consumenten en veiligheid van diensten.

3.4. Nauwere Europese samenwerking inzake markttoezicht

Europese samenwerking inzake markttoezicht voor producten die aan harmonisatiewetgeving van de Unie onderworpen zijn, vindt gewoonlijk via informele groepen van markttoezichtautoriteiten plaats. Deze vergaderen in de informele en sectorale 'Groepen Administratieve Samenwerking', bekend als ADCO's, die markttoezichtproblemen op dit gebied bespreken. Deze groepen worden vaak door een vertegenwoordiger van een nationale markttoezichtautoriteit voorgezeten. Aangezien de organisatie van de vergaderingen van die groepen een aanzienlijke administratieve uitdaging voor de voorzitter vormt, omdat veel van de markttoezichtautoriteiten als gevolg van budgettaire beperkingen deze vergaderingen niet kunnen bijwonen, stelt de Commissie evenwel voor haar steun voor deze groepen te verhogen.

Actie 11: Meer steun voor 'Groepen Administratieve Samenwerking' (ADCO's)

De Commissie zal financiële steun voor de administratieve werking van de meeste van die groepen verlenen zodat de administratieve last van de organisatie van die vergaderingen kan worden verminderd. De Commissie zal voorts met de ADCO's bespreken wat de meest kostenefficiënte methode is voor de terugbetaling van, of de financiële steun voor de reiskosten van de markttoezichtautoriteiten die de vergaderingen van de geselecteerde groepen willen bijwonen.

3.5. Online verkochte producten

De e-handel breidt zich snel uit en vormt een nieuwe uitdaging voor de markttoezichtautoriteiten. Uit de publieksraadpleging betreffende de herziening van de algemene productveiligheidsrichtlijn is gebleken dat de markttoezichtactiviteiten met betrekking tot online verhandelde producten op vrij incidentele, gefragmenteerde en ongecoördineerde wijze plaatsvinden¹¹.

Bijgevolg blijft het niveau van bescherming en juridische ondersteuning van consumenten en andere gebruikers tegen risico's die door online verkochte onveilige producten worden gevormd achter bij het niveau van bescherming dat andere distributiekanaalen bieden. Consumenten kopen vaak producten online en worden met problemen geconfronteerd als het product onveilig of niet-conform is. Het kan voorkomen dat onveilige producten die op de EU-markt uit de handel zijn genomen en teruggeroepen via het internet nog steeds beschikbaar zijn voor eindgebruikers.

Actie 12: Online verkochte producten

De Commissie is voornemens:

- te bestuderen hoe e-winkels die consumentenproducten verkopen, inclusief vestigingen van grote marktdeelnemers aan de e-handel, leveringsdepots voor de e-handel en leveringsroutes voor de e-handel functioneren, met name of producten rechtstreeks van derde landen aan de eindconsument worden gedistribueerd en wat de rol en het belang van kleine en middelgrote ondernemingen is in de leveringsketen van de e-handel;

- samen met de lidstaten een gemeenschappelijke afspraak/benadering vast te stellen voor de manieren waarop het toezicht op online verkochte producten in de Unie moet worden uitgevoerd en advies uit te brengen over de handhaving van de regels voor online verkochte producten, met name in grensoverschrijdende situaties die samenwerking tussen de autoriteiten van verschillende lidstaten of derde landen vereisen;

- bij de handhavingsautoriteiten/bureaus van de lidstaten informatie over dergelijke handhavingsactiviteiten te verzamelen;

- consumenten te informeren en de taken en verantwoordelijkheden van de relevante partijen (autoriteiten, marktdeelnemers en consumenten) te omschrijven in de vorm van korte, eenvoudige en duidelijke publieke informatieve verklaringen.

3.6. Een continue Europese dialoog met de stakeholders

Markttoezicht belangt alle partijen in de leveringsketen aan en vereist de inbreng van consumentenorganisaties en ondernemingen, en met name kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), betreffende hun problemen en zorgen. Kmo's spelen een fundamentele rol in het vormgeven van Europa's economie. De administratieve last in

¹¹ Volgens de (in de zomer van 2010 verrichte) publieksraadpleging heeft slechts de helft van de nationale autoriteiten op een bepaald tijdstip tijdens de laatste drie jaar specifiek online verkochte producten gemonitord. Een grote meerderheid van die nationale markttoezichtautoriteiten die online verkochte producten enigszins gemonitord hebben had moeilijkheden om het aantal gecontroleerde websites, het aantal beoogde producten of het aantal voor verdere tests bemonsterde producten te vermelden.

verband met markttoezichtcontroles is echter relatief zwaarder voor kmo's dan voor grote ondernemingen.

Volgens de huidige EU-wetgeving moeten ondernemingen actie ondernemen als zij weten of moeten weten dat hun producten een risico opleveren. Zij zijn verplicht de nationale autoriteiten te informeren, die het RAPEX-systeem gebruiken om ervoor te zorgen dat alle lidstaten op de hoogte worden gebracht en op hun grondgebied passende actie ondernemen. Europese organisaties die de belangen van consumenten, kmo's en andere ondernemingen vertegenwoordigen, zijn nog niet systematisch betrokken geworden bij Europese inspanningen om het markttoezicht te verbeteren. Daar moet verandering in komen.

Het voorstel voor de markttoezichtverordening beoogt een actieve rol voor Europese ondernemingen en consumentenorganisaties in het Europees Forum voor Markttoezicht. Tot die tijd zou het het markttoezicht helpen als zij nauwer worden betrokken bij het vaststellen van problemen, het opmaken van lijsten van productcategorieën die nadere aandacht vereisen en het vinden van effectieve oplossingen.

Actie 13: De actieve betrokkenheid van Europese organisaties die consumenten, kmo's en andere ondernemingen vertegenwoordigen

Dialogoog en samenwerking met organisaties die consumenten, kmo's en andere ondernemingen vertegenwoordigen, is essentieel. Zij kennen de producten en de risico's die deze voor gebruikers kunnen opleveren. De Commissie zal de kanalen verbeteren voor het verstrekken van feedback, input en suggesties inzake markttoezicht in de Unie en betreffende de uitvoering van dit meerjarenplan. Door middel hiervan kunnen nieuwe behoeften inzake markttoezicht worden vastgesteld en de specifieke zorgen van consumenten, kmo's en andere ondernemingen worden aangepakt. Daarbij kunnen markttoezichtautoriteiten en ook eventueel hun collega's in derde landen worden betrokken.

4. VERBETEREN VAN HET TOEZICHT OP DE LEVERINGSKETEN

Markttoezicht is de verantwoordelijkheid van de relevante nationale markttoezichtautoriteiten. Alle partijen in de leveringsketen, inclusief ondernemingen en consumenten, hebben echter een rol te spelen. Bovendien is het duidelijk dat op een EU-wijde markt grensoverschrijdende samenwerking en coördinatie met de stakeholders constante versterking behoeft.

4.1. Focus op de leveringsketen

De ontwikkeling van de eengemaakte markt, het groeiende aantal soorten producten, de toenemende technische complexiteit van producten en de daarmee samenhangende vervaging van grenzen tussen productcategorieën dwingt het toezicht op de Europese eengemaakte markt voor producten tot een systeem dat meer gericht is op de verschillende ondernemingen in de leveringsketen. Bovendien veranderen en evolueren de actoren in de leveringsketen, en zijn hun verantwoordelijkheden ten aanzien van conformiteitscontroles en de veiligheid van hun producten vaak niet duidelijk vastgelegd.

Actie 14: Verbeteren van de traceerbaarheid van producten

De Commissie zal haar werkzaamheden versnellen om de producttraceerbaarheid in de leveringsketen te verbeteren. Zij zal de aanbevelingen van de "Deskundigengroep inzake traceerbaarheid van producten" evalueren met het doel de kwaliteit en beschikbaarheid van

informatie over traceerbaarheid in de leveringsketen te verbeteren. Door de Commissie zal, na overleg met de lidstaten en rekening houdend met de specifieke behoeften en belangen van de kmo's, actueel advies worden verleend.

Actie 15: Door de markttoezichtautoriteiten beheerde conformiteitsregeling

De Commissie zal de optie bestuderen om de door de markttoezichtautoriteiten beheerde conformiteitsregelingen te ontwikkelen en te integreren in bestaande handelsbevorderende regelingen zoals de geautoriseerde marktdeelnemer.

4.2. Verder kijken naar andere categorieën producten

Binnen de Unie worden producten traditioneel onderverdeeld in de categorieën 'consumentenproducten' of 'professionele producten' en de categorieën 'geharmoniseerd' of 'niet-geharmoniseerd'. Terwijl de veiligheidsaspecten van een brede waaier consumenten- en professionele producten door de Europese wetgeving zijn geharmoniseerd, zullen de veiligheidvereisten voor consumentenproducten die nog niet geharmoniseerd zijn door het voorstel voor een verordening inzake de veiligheid van consumentenproducten verder worden aangescherpt. Toch is een aantal 'professionele, niet-geharmoniseerde producten' niet aan Europese regels inzake veiligheid of andere essentiële vereisten onderworpen. Het gebrek aan regels voor deze producten compliceert de Europese markttoezichtactiviteiten.

Actie 16: Professionele niet-geharmoniseerde producten – onderzoek naar veiligheidskwesties

De Commissie zal een diepgaand onderzoek starten naar de veiligheidsaspecten van professionele, niet-geharmoniseerde producten, d.w.z. producten die niet aan Europese regels inzake veiligheid of andere essentiële vereisten zijn onderworpen, en de overeenkomstige moeilijkheden voor markttoezichtautoriteiten.

5. MEER EN BETERE CONTROLES OP PRODUCTEN DIE IN DE UNIE BINNENKOMEN

Controles van producten die op de EU-markt binnenkomen, inclusief de mogelijkheid om gevaarlijke goederen onbruikbaar te maken of te vernietigen, moeten naar behoren worden uitgevoerd. Controles aan de grenzen moeten op dezelfde wijze als controles binnen de EU worden georganiseerd en uitgevoerd, omdat controles die op het eerste punt van binnenkomst of tijdens de aangifte van goederen voor het vrije verkeer worden uitgevoerd de verspreiding van gevaarlijke producten op de EU-markt voorkomen. Het hoge niveau van beveiliging en veiligheid moet worden gegarandeerd telkens wanneer de controle plaatsvindt.

De controle van in derde landen vervaardigde producten biedt specifieke handhavingsproblemen vanwege de immense hoeveelheid en diversiteit aan ingevoerde goederen. Daartoe moet tussen douane en verantwoordelijke markttoezichtautoriteiten van de lidstaten naar behoren worden samengewerkt. Om potentieel onveilige of niet-conforme goederen op te sporen, kan de douane zich op risicozendingen richten en documentencontroles en fysieke controles uitvoeren voordat deze op de EU-markt in het vrije verkeer worden gebracht, maar de definitieve beslissing betreffende de veiligheid en conformiteit van goederen dient door de markttoezichtautoriteiten te worden genomen.

5.1. Uitvoering van de richtsnoeren voor invoercontroles op het gebied van productveiligheid en -conformiteit en verdere coördinatie en samenwerking

Bij de controles van producten die op de EU-markt binnenkomen, moeten de douaneautoriteiten betrokken worden. Zij zijn de enigen die een volledig overzicht hebben van de handelsstromen over de buitengrenzen van de EU heen. Om de autoriteiten de noodzakelijke kennis te verstrekken en de uitvoering van Verordening (EG) nr. 765/2008 te vergemakkelijken, heeft de Commissie samen met de lidstaten in juni 2011 richtsnoeren voor invoercontroles op het gebied van de veiligheid en conformiteit van producten gepubliceerd. De richtsnoeren zijn bedoeld als een instrument om de douane bij te staan bij het uitvoeren van controles inzake productveiligheid en –conformiteit en om de samenwerking tussen douaneautoriteiten en markttoezichtautoriteiten te verbeteren. Beoogde acties zijn onder meer gegevensverzameling inzake controleresultaten en gezamenlijke handhavingsacties.

Actie 17: Ondersteuning van de uitvoering van de richtsnoeren in de lidstaten

Het deskundigenteam van de Commissie en de lidstaten zal in 2015 bezoeken aan alle lidstaten brengen. Deze bezoeken zijn bedoeld om de uitvoering van de richtsnoeren door douane- en markttoezichtautoriteiten te vergemakkelijken. Ook zullen daardoor de douaneautoriteiten een overzicht krijgen van de markttoezichtdoelstellingen en –organisatie op nationaal en EU-niveau, en met name van de wijze van behandeling van kmo's.

Actie 18: Verbeteren van de efficiëntie van grensveiligheids- en conformiteitscontroles

In de context van de 'Deskundigenwerkgroep douane 2013' van de Commissie zal voortdurende ondersteuning worden verleend voor coördinatie, gedeelde activiteiten, goede samenwerking en uitwisseling van informatie teneinde de efficiëntie van de grensveiligheids- en conformiteitscontroles te vergroten. Dit moet garanderen dat met minder middelen betere resultaten worden bereikt. Een en ander zal ook bijdragen tot het garanderen van consistente en efficiënte uitvoering en handhaving van de EU-bepalingen.

Actie 19: In kaart brengen van de verschillen in aanpak van veiligheids- en conformiteitscontroles voor producten die in de Unie binnenkomen

De organisatie en technische ondersteuning van productveiligheids- en conformiteitscontroles op de punten van binnenkomst in de Unie kunnen, onder meer vanwege de verschillen in volumes en soorten verkeer, variëren. De Commissie zal de situatie controleren en in kaart brengen.

5.2. Een gemeenschappelijke risicobenadering van douanecontroles op het gebied van productveiligheid en –conformiteit.

Passend risicobeheer is een basisvoorwaarde voor efficiënte invoercontroles. Daarop is de aandacht gevestigd in de Mededeling van de Commissie over douanerisicobeheer en beveiliging van de toeleveringsketen¹², waarin ook controleaspecten betreffende productveiligheid en conformiteitseisen werden behandeld.

Douane- en markttoezichtautoriteiten zullen nauwer samenwerken om gemeenschappelijke risicocriteria en specifieke risicoprofielen te ontwikkelen, en zullen vaststellen waar en hoe de

¹² COM(2012)793 final.

informatie kan worden verkregen aan de hand waarvan de douane zich beter op de zendingen kan richten die een veiligheidsrisico vormen.

Actie 20: Ontwikkeling van een gemeenschappelijke risicobenadering van douanecontroles op het gebied van productveiligheid en –conformiteit

De Commissie zal samen met de lidstaten een gemeenschappelijke benadering opstellen voor het beheren van risico op het punt van invoer.

6. CONCLUSIE EN VOLGENDE STAPPEN

Naast het vaststellen van prioriteiten voor de komende drie jaar overweegt de Commissie reeds stappen voor na 2015. De eengemaakte markt en het markttoezicht zijn aan heroriëntatie en activering toe om bij te dragen tot het realiseren van de doelstellingen van de Europe 2020-strategie, in het kader waarvan doelstellingen voor de komende 10 jaar zijn vastgesteld. Markttoezicht draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van bescherming van gezondheid en veiligheid en opheffing van oneerlijke concurrentie.

Tegen eind 2015 zal de Commissie een onderzoek instellen naar de noodzaak om met een nieuw meerjarig markttoezichtplan van start te gaan, waarbij zij zich zou kunnen inspireren op en profiteren van de ervaring waartoe de uitvoering van EU-programma's voor consumenten en douane aanleiding heeft gegeven. De Commissie zal ook alle betrokken partijen over de volgende stappen raadplegen.

Burgers en bedrijven zullen door het uitvoeren van dit meerjarenactieplan alleen niet alle vruchten van de Unieregels inzake industriële en consumentenproducten kunnen plukken. Dit pakket acties is slechts het eerste in een reeks inspanningen om het markttoezicht in de Unie te versterken. Maar dit plan is een belangrijke stap in de goede richting voor markttoezicht door de Unie.

Daarom:

- verzoekt de Commissie het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité dit plan te ondersteunen;
- zal de Commissie met de lidstaten en belanghebbenden samenwerken om de snelle uitvoering van het plan te vergemakkelijken;
- verzoekt de Commissie alle relevante nationale autoriteiten inclusief douane en belanghebbenden ervoor te zorgen dat dit plan tijdig wordt uitgevoerd.